

UNIDADE 6

E que che dixo?

**Nesta unidade imos tomar partido nun conflito entre dúas persoas.
Para iso, imos aprender:**

◆ a transmitir ordes, peticións e consellos ◆ a referir o que dixeron outras persoas no pasado en estilo directo e en estilo indirecto ◆ a forma e algúns usos do pretérito imperfecto de subxuntivo

1. RAPAZ PARA TODO

Lucho traballa nun bufete de avogados como “rapaz para todo”. Esta mañá non foi traballar. Por iso, cando chega pola tarde á oficina, Rosa, a secretaria, infórmao de todas as cousas que ten que facer. Escoita a conversa e escribe que ten que facer con cada unha destas cousas ou persoas.

A fotocopiadora

O coche do xefe

O xefe

A cafeteira

As chaves da oficina

O contrato do señor Carballo

2. DIXÉRONME QUE TIÑA QUE PAGAR

A. Sentiches algunha vez que te querían estafar? As tres persoas da fotografía, si. En grupos de tres, cada un vai ler un dos testemuños. Despois, explicarállelo aos seus dous compañeiros.

B. Os tres casos están resumidos nestes cadros, aínda que as frases están desordenadas. Identifica as tres historias e ordena as frases.

☐ Pedíronlle que fose á axencia e que pagase a cambio dunha lista de pisos.
☐ Chamou a unha axencia para se informar sobre un piso.
☐ A xustiza deulle a razón.
☐ Non o fixo e presentou unha queixa nunha asociación de consumidores.
☐ Dixéronlle que ese xa estaba alugado, pero que tiñan outros semellantes. | ☐ Chamou e dixéronlle que fose ese mesmo día facer unha entrevista.
☐ Deuse de conta despois de que todo era unha estafa.
☐ Ofrecéronlle comezar esa mesma semana.
☐ Viu un anuncio de traballo interesante no xornal.
☐ Pareceulle estraño e non aceptou o traballo.
☐ Puxéronlle unha condición: comprar un ordenador e uns programas. | ☐ Quixo devolvelo, pero obrigábana a pagar o transporte.
☐ Ao final, non o pagou, pero teno aínda na casa.
☐ Adquiriu un aparello de cociña por teléfono.
☐ Cando chegou, o aparato non era como o describía a publicidade.
☐ Tivo que agardar moito tempo para recibir o produto. |
|--|---|---|

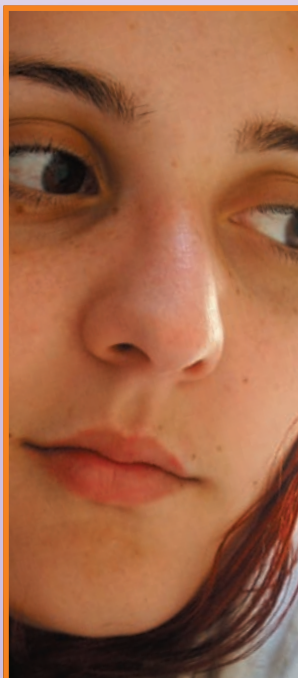
C. Que cres que hai que facer cando te encontras cunha situación dese tipo? Coméntao cos teus compañeiros.

- *Eu creo que nunca debes pagar á primeira. Primeiro, informarte...*

Xoán, 31 anos, A Coruña

Unha vez, buscando traballo, tentaron estafarme. Resulta que lin un anuncio no que buscaban universitarios mozos para traballar dende a casa a través de Internet. O anuncio dicía que podías gañar ata 2000 euros ao mes. Chamei ao teléfono que poñía no anuncio e dixéronme que fose ese mesmo día a unha entrevista. Na entrevista dixéronme que podía comezar xa esa semana, pero que tiña que comprarlles un ordenador de 1500 euros. Pareceume moi sospeitoso e non o fixen. Unhas semanas despois, encontrei na rúa unha moza que coñecera o día da entrevista. Contoume que todo era unha grande estafa e que a empresa desaparecera do mapa sen entregar ningún ordenador.

Marta, 25 anos, Quiroga

Hai uns anos, comprei un electrodoméstico deses que anuncian pola tele. Era unha máquina para facer pan e tortas, e non sei que máis, que custaba 110 euros. Paguei coa tarxeta e, dúas semanas máis tarde, aínda non chegara. Chamei e pedíronme que esperase cinco días máis porque había moitos pedidos. Despois dunha semana recibino, pero non tiña nada que ver co que anunciaban na tele: nin facía tortas nin era tan fácil como dicían, e o peor é que, para que funcionase, había que comprar unha chea de produtos especiais, carísimos, que só che podían vender eles. Total, que os chamei para devolvelle e entón dixéronme que tiña que pagar o transporte de volta. Eu negueime e eles dixéronme que non me podían devolver o diñeiro se non pagaba o transporte. Ao final, pedínle ao meu banco que non pagase o cargo da tarxeta de crédito e aínda estou agardando que veñan buscalo.

Xocas, 43 anos, Vigo

Hai dous anos, empecei a buscar un piso para alugar. Un día, vin no xornal un anuncio dun que estaba moi ben: bastante grande, moi ben situado e moi barato. Entón chamei e dixéronme que ese xa estaba alugado, pero que tiñan unha lista con apartamentos parecidos e que, se me interesaba, podía pasar pola axencia recoller a folia cos pisos. Pareceume estraño, pero fun. Alí pedíronme que cubrise un formulario cunha chea de datos. Cando lles preguntei para que era todo aquilo, dixéronme que a lista custaba 200 euros, pero que mos devolverían ao encontrar piso. Evidentemente, non paguei nada e fun directamente á asociación de consumidores poñer unha queixa. A asociación puxo unha denuncia contra a axencia e o xuíz condenounos a pagar unha multa considerable.

3. MENSAXES

A. Antón e Miguel viven xuntos. Antón escoltiu no contestador tres mensaxes para Miguel e deixoulle esta nota. Escóitaas e fíxate na estrutura marcada (**que** + subxuntivo). Cres que serve para transmitir unha información ou unha petición?

MIGUEL:

1. CHAMOU A TÚA NAI. DI QUE A CHAMES ANTES DAS TRES AO MÓBIL.
2. TAMÉN CHAMOU RITA. DI QUE A RECOLLAS NO TRABALLO ÁS 19.00 H.
3. E TAMÉN CHE DEIXOU UNHA MENSAXE TATÍ: QUE NON ESQUEZAS MERCAR O VIÑO PARA A CEA E QUE TE AFEITES.

ANTÓN

B. Agora pensa en como foi a mensaxe orixinal que Antón resumiu na seguinte nota.

MIGUEL:

CHAMÁRONTE TAMÉN DO HOSPITAL, QUE NON ATOPAN O TEU HISTORIAL MÉDICO E QUE POR FAVOR OS CHAMES.

ANTÓN

C. Comparade as mensaxes orixinais que preparastes. Son todas iguais?

C

D

☐ Esta tarde Sandra pediu-me que case con ela.	☐ Hoxe o meu xefe díxome que son a mellor secretaria do mundo.
☐ Es a mellor secretaria do mundo.	☐ Casa comigo.

B. Fíxate que, cando transmiten o que lles dixeron, nos dous casos se producen cambios de persoa (**es** a mellor > **son** a mellor/casa **comigo** > que case con **ela**). No segundo caso, prodúcese tamén un cambio de modo verbal.

Imperativo
casa

Presente de subxuntivo
(Pedíume que) **case**

C. O malo é que, pasado o tempo, as dúas historias acabaron mal. Relaciona cada frase coa continuación máis axeitada.

☐ A Aquel día o meu xefe díxome que era a mellor secretaria do mundo,
☐ B Aquela tarde Sandra pedíume que casase con ela,
☐ ... pero dous meses máis tarde descubrín que me enganaba con outro e deixeiña.
☐ ... pero uns días despois botáronme do traballo.

D. Fíxate outra vez nos cambios que se producen ao transmitir as frases orixinais un tempo despois e completa o cadro.

Presente Es a mellor.	Copretérito Díxome que a mellor.
Imperativo Casa comigo.	Imperfecto de subxuntivo Pedíume que con ela.

E. Observa agora que tamén se producen mudanzas nos marcadores temporais. Intenta completar este cadro.

hoxe	<i>aquele día</i>
mañá	
esta mañá/tarde/noite	
a semana que vén	
o mes/ano que vén	

4. TOMÉ E SUSANA

A. A Tomé e a Susana hoxe díxéronlles cousas moi bonitas. Cando chegaron á casa, contáronllo á súa familia. Relaciona cada imaxe coa súa frase correspondente.

A

B

Pretérito imperfecto de subjuntivo

	casar	beber	vivir
(eu)	casase	bebese	vivise
(ti)	casases	bebases	vivises
(el/ela/vostede)	casase	bebese	vivise
(nós)	casássemos	bebéssemos	vivíssemos
(vós)	casásedes	bebésedes	vivísedes
(eles/elas/vostedes)	casasen	bebesen	vivisen

As formas irregulares fanse engadindo as mesmas terminacións ás bases irregulares. Fíxate en que, na maioría dos casos, a irregularidade da raíz é a mesma das formas irregulares do pretérito de indicativo.

dix-	
estiv-	-ese
fix-	-eses
fo-	-ese
pux-	-ésemos
quix-	-ésedes
tiv-	-esen
viñ-	

En galego, algunhas construcións esixen o emprego do subjuntivo. Cando o verbo da oración principal está en copretérito, pretérito ou pospretérito, o tempo que se usa na segunda oración é, polo xeral, o pretérito imperfecto de subjuntivo.

Verbo + que + imperfecto de subjuntivo

Quería	que	respectases	os meus sentimentos.
Esixín	que	me devolvesen	os cartos.
Encantaríanos	que	nos acompañásedes	ao baile.

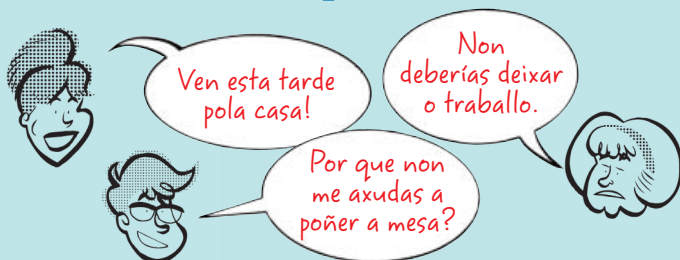
Verbo + adxectivo + que + imperfecto de subjuntivo

Púñame nervioso	que	non me dixese	a verdade.
Foi horrible	que	estafasen	aquela xente tan pobre.
Sería inxusto	que	tivese	que volver pagar as taxas.

Verbo + substantivo + que + imperfecto de subjuntivo

Procurei un traballo	que	me permitise	seguir cos estudos.
----------------------	------------	---------------------	---------------------

Transferir ordes, peticións e consellos

Cando a orde, petición ou consello aínda está vixente, é dicir, cando aínda se pode cumprir, podémolos transmitir mediante a estrutura **que** + presente de subjuntivo.

Díxolle que pase esta tarde pola súa casa.
Pediulle que lle axude a poñer a mesa.
Aconselloulle que non deixe o traballo.

Cando a orde, petición ou consello xa non se pode cumprir ou xa se cumpriu, empregamos a estrutura **que** + imperfecto de subjuntivo para transmitilos.

Díxolle que pasase esta tarde pola súa casa.
Pediulle que lle axudase a poñer a mesa.
Aconselloulle que non deixase o traballo.

Transmitir as palabras doutras persoas no pasado

ESTILO DIRECTO

No estilo directo citamos textualmente as palabras ditas.

Esta noite saímos. → **Díxolle**: “Esta noite saímos.”
 Lara, estás moi guapa. → **Díxolle**: “Lara, estás moi guapa.”
 Séntese aquí, por favor. → **Díxo**: “Séntese aquí, por favor.”

ESTILO INDIRECTO

No estilo indirecto ás veces cambiamos os tempos e/ou modos verbais.

Presente indicativo	Verbo + que + presente indicativo
Traballas demasiado.	Díxolle que traballa demasiado.
Presente indicativo	Verbo + que + copretérito
Tes bo aspecto.	Díxolle que tiña bo aspecto.
Imperativo	Verbo + que + presente subjuntivo
Chámao.	Díxolle que o chame.
Imperativo	Verbo + que + imperfecto subjuntivo
Séntese , por favor.	Díxolle que se sentase.

De todos xeitos, hai que ter en conta que cambiar ou non os tempos e/ou modos verbais na transposición do estilo directo ao indirecto vai depender das circunstancias ou dos contextos nos que tanto o estilo directo coma o indirecto son formulados.

Estilo directo: **Volverei pronto.**

Estilo indirecto: *Dixo que **volverá** pronto* (aínda non volveu) ou *Dixo que **volvería** pronto* (xa pasou o momento no que debería volver).

Estilo directo: **Traballo moito.**

Estilo indirecto: *Dixo que **traballa** moito* (a información aínda é válida neste momento, é dicir, segue traballando moito) ou *Dixo que **traballaba** moito* (pode ser válida neste momento ou non).

Así mesmo, sofren transformacións outras palabras relacionadas co contexto: tempo, espazo, persoas que falan...

Díxolle que...

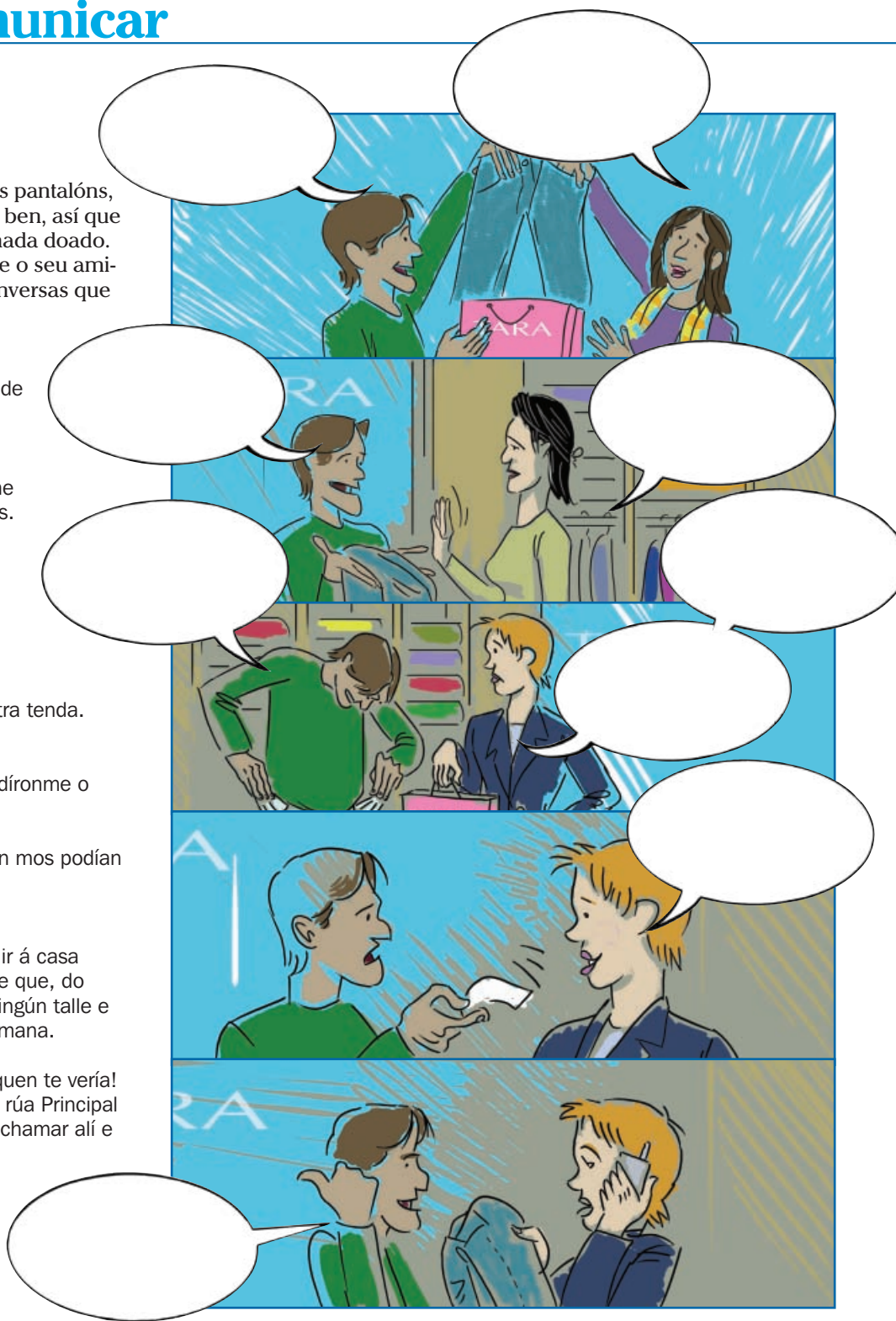
Chega hoxe .	chegaba ese/aquel día .
Chega mañá .	chegaba o día seguinte .
Chega esta tarde.	chegaba esa/aquela tarde.
Chega dentro de tres días.	chegaba ao cabo de tres días.
Espera aquí .	esperase alí .
Proba isto .	probase iso/aquilo .
Ven a Ferrol.	fose a Ferrol.
Tráeme os xornais.	lle levase os xornais.
O meu curmán chámase Iago.	o seu curmán se chamaba Iago.

5. VAIA LERIA!

A Mateo regaláronlle hai unha semana uns pantalóns, pero quedánlle pequenos e non lle acaen ben, así que decidiu trocalos por outros, pero non foi nada doado. Le esta conversa que tiveron hoxe Mateo e o seu amigo Samuel e tenta reconstruír todas as conversas que tivo sobre o asunto.

- Que pantalóns máis bonitos Mateo!
- Non me fales, que me deron unha cantidade de problemas...
- E logo?
- Bo!, resulta que o outro día a miña nai regaloume uns pantalóns de TARA e díxome que, se non me gustaban, podía cambialos.
- E non che gustaban...
- Pois non moito, a verdade. Ademais quedábanme moi pequenos.
- E que fixeches?
- Pois... primeiro leveinos a unha tenda da rúa Principal e alí dixéronme que non mos podían cambiar porque os compraran noutra tenda.
- Xa.
- Así que fun á tenda da rúa Casino e alí pedíronme o ticket de compra.
- E xa non o tiñas, claro!
- Pois non, e dixéronme que sen o ticket non mos podían cambiar!
- Home, é que iso sempre é así, non?
- Si, supoño, en fin, o caso é que tiven que ir á casa buscalo e, cando volvíñ á tenda, dixéronme que, do modelo que quería, xa non lles quedaba ningún talle e que lles chegarían máis para a vindeira semana.
- Ou sexa que esperaches unha semana?, quen te vería!
- Non, diso nada, díxenlles que na tenda da rúa Principal si que tiñan do meu talle e que se podían chamar alí e pedir que me trouxeran uns.
- E fixéroncho?
- E logo que pensas! Ao final puiden cambialos.
- Pois vaia lería por uns pantalóns!

6. TEN VOSTEDE EXPERIENCIA?

A. Hai quince días, Xandra viu un anuncio de traballo nun xornal. Interesoulle e ese mesmo día chamou por teléfono para informarse sobre o posto. Uns días máis tarde, tivo unha entrevista. Imos dividir a clase en dous grupos: A e B. O grupo A vai escoitar a primeira conversa de Xandra e tomar notas de todo o que sucede: con quen falou, que lle preguntaron, que lle dixeron etc. Mentres, o grupo B espera fóra

da clase. Despois, ides facelo ao revés coa segunda conversa.

B. Agora, en parellas formadas por un membro do grupo A e outro do B, ides poñer en común toda a información que recollestes. En que consiste o traballo?, gustaríache facelo? Coméntao co teu compañeiro.

7. PÁSAO!

Imaxina que queres que o compañeiro que está ao teu lado faga algo: que se levante, que recolla as súas cousas e que saia da clase ou calquera outra cousa que se che ocorra. Pero faslle chegar esa orde ou petición polo camiño máis longo: vaslla dicir ao oído a un compañeiro, este ten que transmitirla a outro compañeiro, este a un terceiro e así sucesivamente ata chegar ao último, que deberá darlle a orde ou a petición en voz alta ao compañeiro que está ao teu lado. Modificouse a petición durante todo o proceso?

8. CONTA AS TÚAS EXPERIENCIAS

A. Pensa nalgunha experiencia interesante que tiveses. Resúmea por escrito e, despois, cóntallela aos teus compañeiros. Se non lembrás ningunha, podes inventala. Aquí tes algunhas ideas.

Unha vez confundíronme con outra persoa e foi bastante complicado.

Unha vez fixen unha reserva nun hotel e cando cheguei non o rexistraran.

Unha vez puxéronme unha nota inxusta nun exame e protestei.

Unha vez participei nun xuízo.

B. Quen contou a historia máis incríbel? E a máis divertida? Alguén contou unha historia falsa?

9. PARELLAS, MENTIRAS E PISOS DE ALUGAMENTO

A. Fran e Isa teñen un conflito. Hai unha semana, decidiron que ían alugar un piso xuntos. Escoita a conversa que tiveron aquel día e anota no teu caderno que dixo cada un sobre as características do piso que lles gustaría alugar.

B. Esa mesma tarde, Isa foi ver un piso de alugueiro que lle encantou. Como había outras persoas interesadas, decidiuse: asinou o contrato por un ano e pagou por adiantado 2000 euros en concepto dos tres primeiros meses de alugueiro. A Fran non lle pareceu ben. Le esta mensaxe para entender como está agora a situación.

C. Cres que Fran debe pagar a metade dos 2000 euros? Debatédeo na clase. Despois, en grupos pequenos e segundo a vosa opinión, podedes responder á mensaxe de Isa en nome de Fran.

- *Eu creo que Fran ten que pagar.*
- *E por que?*
- *Pois por varias razóns: primeiro porque dixo...*

O piso

Asunto: O piso

Fran:

Como non puiden falar contigo por teléfono en todo o día (sempre tes o móbil desconectado), escriboche esta mensaxe. Creo que temos que solucionar dunha vez o asunto do piso. Se agora dis que non queres vivir comigo, aínda que me pareza fatal, acéptoo. Pero o que non podo aceptar de ningún xeito é que non queiras pagar o que che corresponde. O luns dixéchesme que querías compartir piso comigo, pero que non podías ir visitar pisos porque tiñas que adestrar. Vale. Dixéchesme que o fixese eu e iso foi o que fixen. Atopei unha oportunidade perfecta, un piso fantástico e a bo prezo e paguei a fianza. O mesmo que farías ti. E agora dis que non queres compartir piso comigo e que non pensas pagarme a metade dos cartos que paguei! É incríbel!

Paréceme moi inxusto. Só che pido que sexas un pouco responsable e que pagues a túa parte.

Espero a túa resposta.

10. DEREITOS COMO CONSUMIDOR

A. Algunha vez tiveches que facer unha consulta ou presentar unha reclamación para protexer os teus dereitos de consumidor? Coñeces algún organismo que protexa os consumidores? Coméntao co compañeiro e logo le o seguinte texto.

Que é a OMIC?

A OMIC (oficina municipal de información ao consumidor) é un servizo gratuíto ofrecido polos concellos para informar, axudar e orientar o consumidor e mediar entre os conflitos que xurdan entre o consumidor e as empresas ou organismos públicos, para tentar resolvelo de forma amigable. A OMIC tamén se encarga das reclamacións que presenten directamente os consumidores ou das que se presenten mediante as oficinas de información ao consumidor ou as que protexen os seus dereitos.

A OMIC tramita todos os asuntos que afectan aos consumidores, dende bens e produtos (automóbiles, roupa, electrodomésticos), fornecementos (auga, electricidade, gas ou teléfono) e diferentes servizos (restaurantes, axencias de viaxe ou seguros).

Para presentar unha reclamación, é preciso que se realice de forma detallada e que se indique de forma clara e concreta o que se solicita. Nela haberá que espe-

cificar os datos persoais do interesado, os datos da empresa ou establecemento (nome, domicilio, teléfono) e achegar a documentación relativa ao caso (facturas, orzamentos ou información publicitaria).

A OMIC fomenta igualmente a educación e formación dos consumidores e colabora con outras entidades públicas ou privadas, tamén dedicadas á protección dos dereitos dos consumidores.

B. A continuación tes unha táboa da OMIC da Coruña que detalla as consultas que tiveron nos diferentes servizos. Sorpréndete que os marcados fosen os que máis queixas suscitaron? Discutide en parellas cales credes que son os motivos que levan a alguén a realizar unha consulta nestes servizos.

SERVIZOS/SECTORES	CONSULTAS
Administración	162
Axencia de viaxes	408
Auga	640
Bancos	365
Comercio electrónico	241
Vivenda en alugamento	313
Contratos realizados fóra de establecemento	154
Electricidade	324
Ensino	162
Gas natural	259
Gases licuados	183
Gasolineiras, estacións de servizo	177
Hostalaría e restauración	224
Internet	264
Reparación e mantemento do fogar	421
S.A.T. electrodomésticos	326
Sanidade privada	166
Sanidade pública	128
Seguros	528
Talleres de reparación de automóbiles e servizo de guindastre	302
Telefonía fixa	485
Telefonía móbil	489
Tendas de lavado	305
Transporte público (ferrocarril, aéreo, autobús de liña, taxis etc.)	262
Venda a distancia (catálogo, telefónica, televisiva)	241

